

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 22.11.2026

Sayı : 622

10/3666

Metin ERGUN

Muğla Milletvekili

Dilekçe ve Dışişleri Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TÜİK verilerine göre, Türkiye’de yerli ırk sığır sayısının ilk kez 1 milyon başın altına düşmüş durumdadır. Bununla birlikte, sığır üretiminde yerli gen kaynaklarının hızla yok olduğu, buna karşın ithal kültür ırklarının payının belirgin biçimde arttığı Tarım ve Orman Bakanlığı verileriyle sabittir. Bu durum, tarımsal sürdürülebilirlik, genetik çeşitlilik, gıda güvenliği ve kırsal kalkınma açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

Bu çerçevede, yerli ırk sığır varlığındaki dramatik düşüşün nedenlerinin, ülke ekonomisine, hayvancılık politikalarına, kırsal üretim yapısına ve biyolojik çeşitliliğe olan etkilerinin araştırılması; yerli ırkların korunmasına ve yeniden canlandırılmasına yönelik kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Prof. Dr. Metin Ergun

Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, 2024 yılı itibarıyla Türkiye'nin toplam sığır varlığı 16 milyon 824 bin 208 baştır. Ancak bu toplam içinde yerli ırk sığır sayısı ilk kez 1 milyonun altına düşerek 941 bin baş olarak kaydedilmiştir. 1991 yılında bu sayı 6 milyon 685 bin düzeyindeydi. Yani 33 yılda yerli ırk sığır sayısı yaklaşık %86 oranında azalmıştır.

Aynı dönemde toplam sığır sayısının artmasına rağmen, bu artış tamamen ithal kültür ırkları ve melez ırklar üzerinden gerçekleşmiştir. Bugün Türkiye sığır varlığının yaklaşık %49'unu kültür ırkları, %45'ini melez ırklar oluşturmaktadır. Yerli ırkların payı ise %6'ya kadar gerilemiştir.

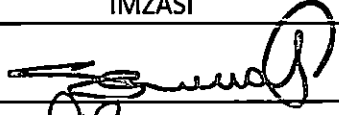
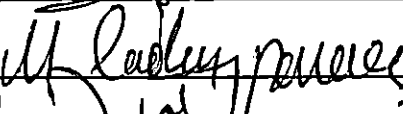
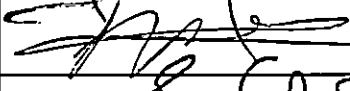
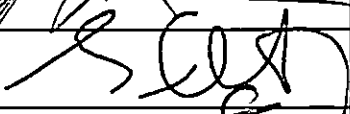
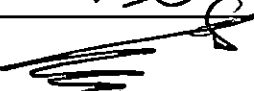
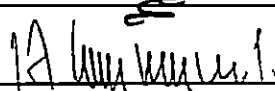
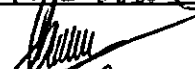
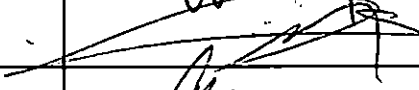
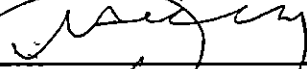
Yerli ırkların azalması yalnızca ekonomik bir konu değil; aynı zamanda stratejik, ekolojik ve kültürel bir sorun haline gelmiştir. Çünkü yerli sığır ırkları; Türkiye'nin coğrafi koşullarına ve iklimine en uyumlu türlerdir, düşük yemle beslenebilir, hastalıklara karşı daha dayanıklıdır, uzun ömürlüdür ve kırsal üretici için sürdürülebilir bir geçim kaynağı sağlamaktadır ve ayrıca Anadolu'nun kültürel mirasının da bir parçasıdır.

Yerli ırkların yerine yüksek verim odaklı ithal ırkların yaygınlaşması, girdi maliyetlerini artırmakta, küçük üreticiyi rekabet dışına itmekte, meraların dengesini bozmakta ve hayvancılıkta dışa bağımlılığı derinleştirmektedir.

Öte yandan, yerli ırkların kaybolması, gelecekte iklim değişikliği, kuraklık, yeni salgın hastalıklar gibi faktörler karşısında ülkemizin hayvancılık sistemini savunmasız bırakacaktır. Genetik rezervlerin kaybı, bir ülkenin kendi gıda güvenliği üzerinde doğrudan tehdit anlamına gelmektedir.

Bu nedenlerle; yerli ırk sığır sayısındaki düşüşün nedenlerinin bilimsel, ekonomik ve sosyolojik boyutlarıyla araştırılması, ulusal düzeyde yerli gen kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir ıslah programlarının geliştirilmesi için politika önerilerinin ortaya konması zaruret arz etmektedir.

Yerli sığır ırklarının azalmasına neden olan politika eksikliklerini, ithal ırklara dayalı üretim modelinin ekonomik risklerinin, kırsal üreticinin yaşadığı sorunların, genetik kaynak koruma programlarının mevcut durumunun ve yerli ırkların yeniden çoğaltılması için uygulanabilir stratejilerin neler olduğunun bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir araştırma komisyonu kurulması önem arz etmektedir. Bu sebeple, konuyla ilgili olarak, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Şenol SUNAT	Manisa	
Ersin Beyaz	İstanbul	
CİHAN PAÇACI	İSTANBUL	
Ridvan LİZ	Görsükale	
Solcu Tüccar	Bursa	
ERHAN USTA	JANIN	
MÜSEL ARSLAN	ANKARA	
Ahmet Esra Fakıbaşı	ANKARA	
Burak Akburak	İstanbul	
Mehmet Murat GÜRBAN	Gaziantep	
YAVUZ AYDIN	TRABZON	
Ömer Koralas	Aydın	
SELÇUK TAŞCI	TEKİRDAĞ	
TURAN YALDIR	AKSARAY	
LÜTFULLAH KAJALAC	ÇÖZGAT	
HÜSMEN KIRKPINAR	İZMİR	
MEHMET AKKIN	EDİRNE	
SURHANETTİN KOCAMAR	MERSİN	
LÜTFÜ TÜRKCAN	KOCAELİ	